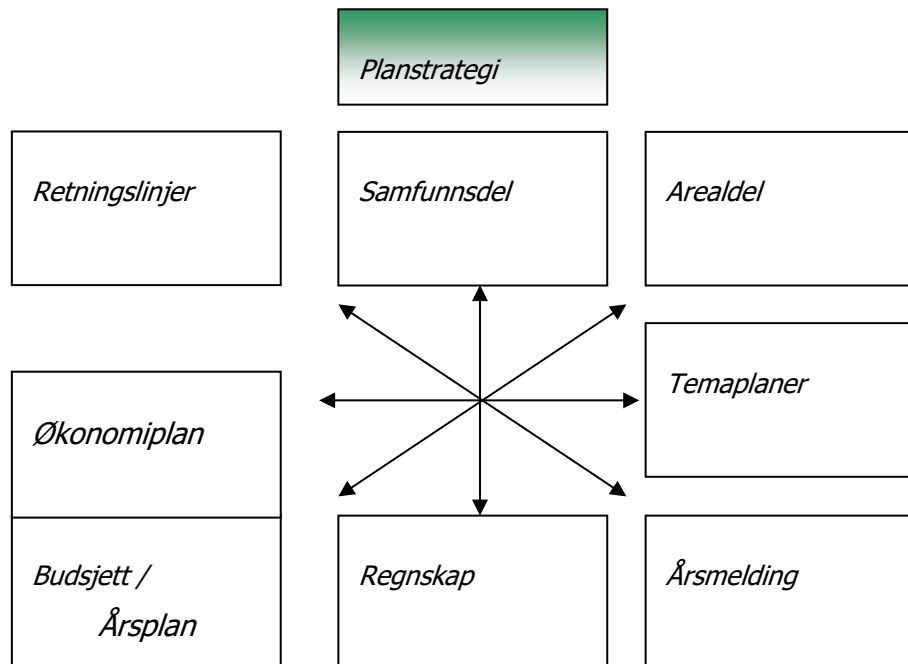

Kommuneplan for Flatanger Kommune

Planstrategi 2020 – 2024

Vedtatt av kommunestyret 29.10.20, sak PS 51/20

Innholdsfortegnelse

Innledning	Side 3
Statlige og regionale føringer	Side 4
Sentrale utviklingstrekk, utfordringer og muligheter for Flatanger	Side 6
Prioriterte planoppgaver	Side 14

Innledning

Flatanger kommunestyre vedtok den 15.12.16 i sak 77/16; "Kommunal planstrategi 2016 – 2020». Denne planstrategi konkluderte bl.a. med at kommuneplanens samfunnsdel ikke skulle revideres i planperioden, men at pågående revidering av kommuneplanens arealdel skulle slutføres. Denne ble slutført og vedtatt desember 2016.

Plan og bygningslovens § 10-1 slår fast at kommunestyret minst en gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, skal utarbeide og vedta en kommunal planstrategi. Framlagte dokument er ut fra dette en full revidering av tidligere vedtatt planstrategi.

Hva er en kommunal planstrategi, lovgrunnlag mv.

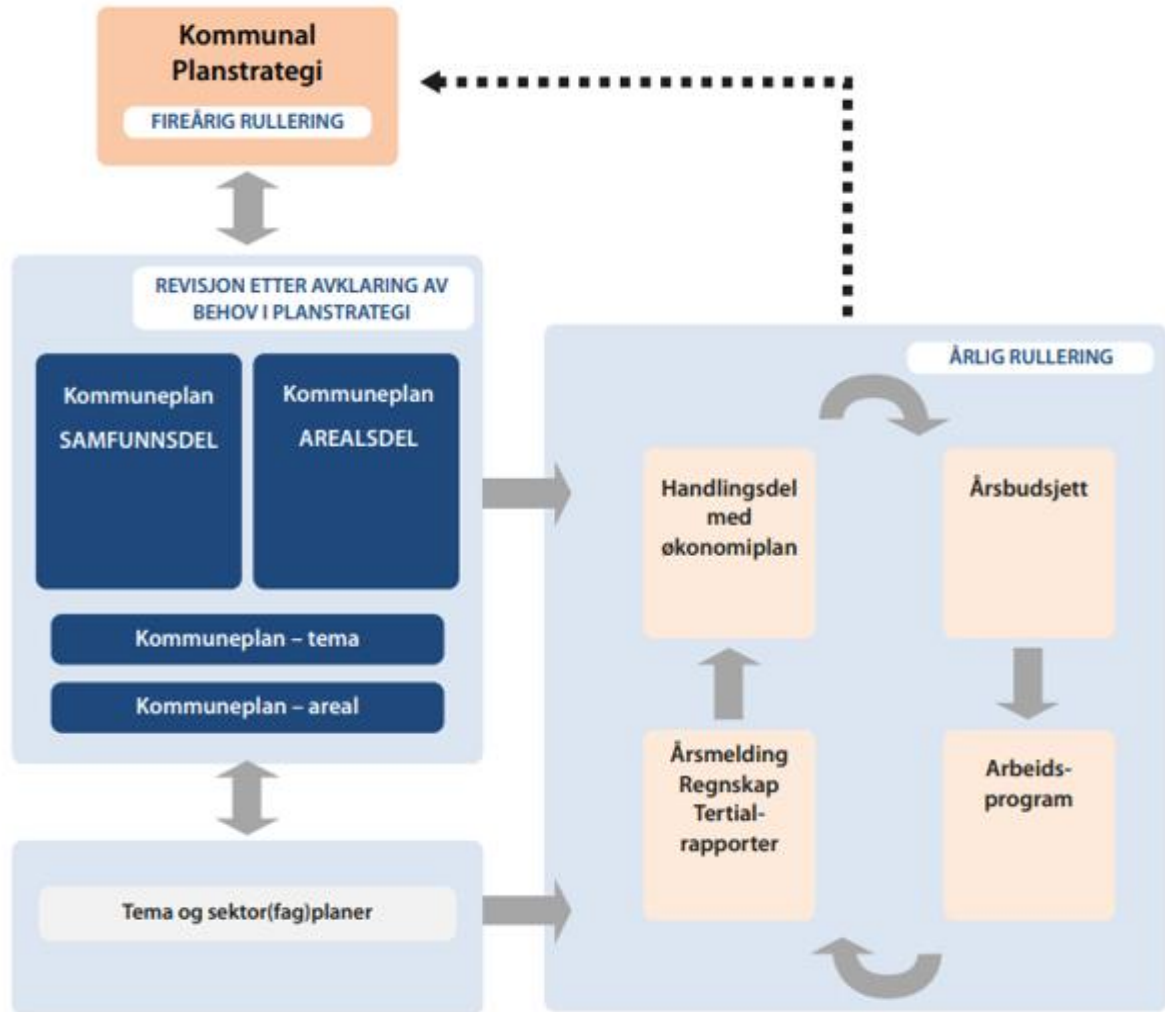
Planstrategien bør omfatte en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, herunder langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og en vurdering av kommunens planbehov i valgperioden. Forenklet kan man kalle planstrategien for en "plan for planleggingen". Kommunen skal i arbeidet med kommunal planstrategi innhente synspunkter fra statlige (eks. nasjonale forventninger) og regionale organer og nabokommuner. Kommunen kan også legge opp til bred medvirkning og allmenn debatt som grunnlag for behandlingen. Forslag til vedtak i kommunestyret skal gjøres offentlig minst 30 dager før kommunestyrets behandling.

Ved behandlingen skal kommunestyret ta stilling til om gjeldende kommuneplan eller deler av denne skal revideres, eller om planen skal videreføres uten endringer. Kommunestyret kan herunder ta stilling til om det er behov for å igangsette arbeid med nye arealplaner i valgperioden, eller om gjeldende planer bør revideres eller oppheves.

Oppsummering:

	Kommunal planstrategi
Lovhjemmel	Plan og bygningslovens § 10-1
Formål	Politisk prioritering av planbehovet i kommunestyreperioden, og om kommuneplanen helt eller delvis skal revideres
Innholdskrav	Vedtak om gjeldende kommuneplan eller deler av denne skal revideres, og et underlag som viser forutsetningene for vurdering av planbehovet
Prosess	Skal innhentes synspunkter fra statlige og regionale organer og nabokommuner. Forslag til vedtak i kommunestyret skal gjøre kjent i minst 30 dager før kommunestyrets behandling.
Vedtak	Kommunestyret
Tidspunkt for vedtak	Innen ett år etter konstituering av kommunestyret og minst en gang i valgperioden.
Virkning	Retningsgivende for kommunens prioritering av planarbeid

Kommunens planhjul:

Statlige og regionale føringer/forventninger.

Etter plan- og bygningslovens § 6-1 er det lagt opp til at Kongen hvert fjerde år skal utarbeide et dokument med nasjonale forventninger til regional planlegging. Dette skal følges opp gjennom statlig deltakelse i planleggingen.

Regjeringen utarbeidet nye nasjonale forventninger til regional planlegging, vedtatt ved kongelig resolusjon den 14.mai 2019.

Regjeringen legger vekt på at vi står overfor fire store utfordringer:

- Å skape et bærekraftig velferdssamfunn
- Å skape et økologisk bærekraftig samfunn gjennom blant annet en offensiv klimapolitikk og en forsvarlig ressursforvaltning
- Å skape et sosialt bærekraftig samfunn
- Å skape et trygt samfunn for alle

De regionale og lokale myndigheter har sentrale oppgaver med å håndtere disse utfordringene. Regjeringen har videre bestemt at FN's 17 bærekraftsmål, som Norge har sluttet seg til, skal være det politiske hovedsporet for å ta tak i vår tids største utfordringer, også i Norge. Det er derfor viktig at bærekraftsmålene blir en del av grunnlaget for samfunns- og arealplanleggingen:

Plan og bygningsloven, kommuneloven og folkehelseloven krever **at kommunene skal bidra til bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner**, og til å bruke samfunnsplanleggingen etter loven for å sikre dette.

FN's 17 mål for bærekraft har underforliggende 169 delmål. Målene reflekterer tre dimensjoner av bærekraftig utvikling:

- **Klima og miljø**
- **Sosiale forhold**
- **Økonomi**

Trøndelag Fylkeskommune har p.t. lagt ut regional planstrategi for fylkestingsperioden 2020 – 2023 ut på høring. Høringsutkastet angir følgende utviklingstrekk i Trøndelag og prioriterte satsninger i fylkestingsperioden:

Klimaendringer utfordrer samfunnsutviklingen på flere områder, og perspektivene viser behov for bred og massiv innsats. Samtidig har Trøndelag gode forutsetninger for å bidra med løsninger. Ikke bare for egen del, men løsninger som kan komme flere til gode.

Slike løsninger representerer positive muligheter for å sikre et **Bærekraftig næringsliv** i regionen. Det kreves god ressursutnyttelse og ny teknologi, her stiller Trøndelag med et godt utgangspunkt, ved å ha god tilgang på rike naturressurser og høy kompetanse. Som andre regioner må vi være bevisst på å håndtere et voksende **Kompetansebehov og et arbeidsliv i endring**. Digitalisering og robotisering er viktige faktorer i denne utviklingen, men også samfunnsendringer som skyldes **Demografisk utvikling og sentralisering** spiller en viktig rolle. Her kan **kultur være drivkraft** og sørge for bolyst og livskvalitet i hele fylket. Omsorgsbehovet øker med økt antall eldre i de eldste aldersgruppene, mens fødselstallene går ned i store deler av fylket. Det skjer en konsentrasjon av både arbeidsplasser og befolkning til akse Trondheim – Steinkjer. For å styrke en positiv utvikling også i øvrige deler av fylket, blir det viktig å sikre at flere krefter bidrar og drar i samme retning. Med betydelige strukturendringer i både statlig og kommunal sektor, vil det være hensiktsmessig å gjøre strategiske vurderinger knyttet til **Samarbeid i nye strukturer**

Sentrale utviklingstrekk, utfordringer og muligheter for Flatanger sett opp mot de tre dimensjoner av bærekraftig utvikling. Dette som føringer for kommunens planbehov.

Bakenforliggende dokumentasjon, statistikk og utredninger:

- Kommuneplanens samfunnsdel
- Kommuneplanens arealdel
- Kommunal årsmelding for 2019
- Tilstandsrapport i kommunens grunnskole
- Oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer i Flatanger kommune 2016 – 2019, supplert med Folkehelseinstituttets folkehelseprofil for 2019
- Trøndelag i tall 2019
- Strategisk næringsplan for Flatanger kommune
- Utredninger foretatt i forbindelse med kommunereformarbeidet, deriblant:

- Kommunereformutredning; «Kan Flatanger bestå som egen kommune?», TfoU-rapport 2016:2
- Swot-analyse; «Flatanger som egen kommune».
- Kostra-statistikk, SSB.

Bakenforliggende føring:

Flatanger kommunestyre vedtok den 16.06.2016 i sak 38/16 følgende vedtak:

«Flatanger kommunestyre følger innbyggernes klare råd gitt i rådgivende folkeavstemning, og vedtar ut fra dette at Flatanger kommune fortsatt skal bestå som egen kommune.

De vurderinger gjort i h.h.t. regjeringens 4 hovedmål for kommunereformen, som er listet opp i vedlagte saksframstilling med utgangspunkt i egne analyser og utredning foretatt av Trøndelag Forskning og Utvikling i Rapport 2016:2 og som taler for at Flatanger kommune bør bestå som egen kommune, tillegges i sum større vekt enn de vurderinger som taler for at Flatanger bør bli en del av Midtre Namdal +.

Mål om styrket samfunnsutvikling og opprettholdelse av et levende lokaldemokrati, vektlegges særlig sterkt.

Det konstateres at Flatanger kommune ikke inngår i en naturlig hverdagsregion med nabokommunene, og at regjeringa har lagt dette som et viktig kriterium i kommunereformprosessen og i nytt inntektssystem.

Flatanger kommune er fortsatt positiv til samarbeid med nabokommunene.

Flatanger kommune er også positiv til å forhandle om eventuelle framtidige grensejusteringer mot Statland/Tøtdal/Seter for å få en mer funksjonell hverdagsregion.»

Klima, miljø og arealbruk:

FN har slått fast: «Naturmangfoldet er menneskets livsgrunnlag på planeten. Aldri før i historien har naturmangfoldet vært så truet som det er i dag.» Både klima, forurensning, overhøsting og nedbygging er trusselfaktorer i denne sammenheng.

Miljødirektoratet har beregnet følgende sektorfordelte utslipp i klimagasser omregnet til CO₂-ekvivalenter innenfor Flatanger kommunes grenser pr år:

Sektor	2009	2011	2013	2015	2016	2017	2018
Industri, olje og...	0	0	0	0	0	0	0
Energiforsyning	0	0	0	0	0	0	0
Oppvarming	298,1	249,7	199,2	166,4	155,5	197,3	179,2
Veitrafikk	726,2	723,4	699	683,9	663,2	574,3	628,3
Sjøfart	9 802,5	9 802,5	9 802,5	10 999,1	10 571,6	11 500	12 090,9
Luftfart	0	0	0	0	0	0	0
Annen mobil fo...	380,5	532,5	539,9	217,5	172,1	127,5	177,5
Jordbruk	4 394,8	4 486,3	4 199,9	4 490,3	4 167,7	4 150,6	4 364,2
Avfall og avløp	0,6	0,5	0,4	0	3,5	2,4	2,4
Totalt	15 602,7	15 794,9	15 440,9	16 557,2	15 733,6	16 552,1	17 442,5

Dette er beregninger innenfor kommunens grenser. I tillegg bidrar vi også til å avsette klimaavtrykk i andre deler av landet og verden forøvrig gjennom vårt forbruksmønster inkl. reisevirksomhet.

Opptak i skog og annet areal pr år i 2015: 26201 CO₂ ekvivalenter. I landenes forpliktelser knyttet til utslippsreduksjoner av klimagasser er det bare en liten andel av opptak i skog og annet areal som kan regnes med.

Norge har forpliktet seg gjennom internasjonale avtaler å redusere klimagassutslipp med minst 40% i 2030 sammenlignet med 1990, samt fra samme år være klimanøytralt. Flatanger kommune, på linje med øvrige kommuner i landet, må her være bidragsyter. Strategier og tiltak slik de ligger i kommunens klima- og energiplan 2009 – 2019 må ut fra dette evalueres og revideres, og da også i forbindelse med revidering av kommeplanens samfunnsdel.

Kommunen utvikler seg nå til å bli en relativt stor produsent av fornybar energi - gjennom allerede etablert vannkraftproduksjon og igangsatt og konsesjonsgitt utbygging av vindkraft. Dette er energi som kan bidra til nasjonens mål om å elektrifisere tidligere fossilt energiforbruk.

Kommunens næringsliv er i stor grad basert på produksjon basert på høsting- og forvaltning av naturressurser. Dette gjelder både på land (jord-, skogbruk og reindrift) og i vann (oppdrettsnæring). Næring og samfunn forøvrig innehar her ofte felles mål med hensyn til bærekraft. Tradisjonelt har det vært svært små lokale konflikter knyttet opp mot arealbruk til næringsvirksomhet i forhold til andre interesser. Som et eksempel, har utvikling av, i landssammenheng, en betydelig oppdrettsnæring, ikke medført de store arealkonflikter. Dette bl.a. med bakgrunn i en forutsigbar planlegging, samt stort miljøfokus i forbindelse med valg av oppdrettslokaliteter. Imidlertid ser en nå helt klart et økende lokalt

spenningsfelt mellom bevaring av arter og naturmiljø kontra utvikling av nye næringer – f.eks. gjennom etablering av vindkraftvirksomhet. I all kommunal planlegging og forvaltning må en fortsatt inneha fokus på en grundig avveining mellom de ulike samfunnsinteresser (inkl jordvern) for å bygge opp under bærekraft. Dette bl.a. i tråd med plan- og bygningslovens intensjoner. Flatanger inngår også i Fosen reinbeitedistrikt i sijte; Nord-Fosen. Reindriftsinteresser ble tillagt avgjørende vekt i forbindelse med tidligere omsøkte vindkraftetableringer i indre deler av kommunen, og NVE stoppet videre utredninger i forbindelse med dette.

I kommunen er det i over 10 år nå gjennomført systematiske strandryddeaksjoner. Dette har vært et samarbeid mellom frivillige, Midtre Namdal avfallsselskap, Flatanger kommune og lokale oppdrettsfirma, med de sistnevnte som den mest aktive og systematiske part. Dette er et arbeid og samarbeid som er viktig å opprettholde.

Kommunens overordnede arealpolitikk anses godt avklart gjennom relativt nylig gjennomført revidering av kommuneplanens arealdel. Politisk har kommunen valgt å innta streng holdning mht endring av arealbruk på enkelte områder, da med tanke på bevaring av ulike naturtyper og områder for friluftsliv og rekreasjon. Resterende arealer innehar for en stor del flerbruksformål. Dette er en bevisst strategi som medfører liten grad av dispensasjonssaker, samt er åpen for bosetting og næring – samtidig som en inntar en streng holdning mht prioriterte naturtyper. F.eks. er det streng holdning til hyttebygging i ytre skjærgård. I hovedsak er det følgende aktiviteter som i de siste år har lagt press på urørt natur: Hyttebygging, vindkraft og havbruksnæring.

Konklusjon, klima, miljø og arealbruk:

Kommunens eksisterende plansystem som legger føringer på klima- og miljøprioriteringer, er kommuneplanens arealdel, kommuneplanens samfunnsdel og Klima- og energiplan (2009 – 2019). Kommuneplanens arealdel ble fullstendig revidert 2016, samt at sjødelen innehar i tillegg en pågående revidering gjennom at kommunen deltar i prosjektet om å inneha en felles kystsoneplan for kysten på deler av Fosen, samt Namdalen.

Kommuneplanens samfunnsdel 2010 – 2020, innehar svake føringer og strategier på kommunens prioriteringer i klima- og miljøspørsmål.

Kommunens klima- og energiplan er også moden for revidering, alternativt at temaet tas inn som en del i framtidig samfunnsplan med klare føringer som årlig legges inn i kommunens handlingsdel.

Sosiale forhold:

Ut fra bakenforliggende dokumentasjon og statistikk, bør kommunen ha fokus på følgende utfordringer og muligheter i sine prioriteringer:

Befolkningsutvikling, demografi

De siste 10 år har folketallet vært stabilt i kommunen, +/- 1100 innbyggere. Det at ikke kommunen har opplevd befolkningsnedgang utgjør en forskjell fra mange andre distriktskommuner. Dette skyldes i hovedsak at kommunen i samme periode har innehatt vekst i sysselsetting og næringsliv.

I nesten hele perioden har kommunen hatt fødselsunderskudd, men dette har blitt «kompensert» med nettoinnflytting. De siste år har fødselstallene steget noe, og den vedvarende trend med nedgang i antall 0 – 15 åringer er nå i ferd med å snu. Dette bunner bl.a. i siste års vekst i tilflytting av yngre personer/familier i etableringsfasen.

SSB's befolkningsprognoser (MMMM-hovedalternativet) viser imidlertid at kommunen vil oppleve en «eldrebølge» fram mot 2040. I 2040 forventes at antall innbyggere fra 80 år og oppover utgjør 13,8% av befolkningen mot 5,7% av befolkningen ved siste årsskifte.

Pr. 1.januar 2019 var 11,2% av befolkningen innvandrere, eller norskfødte med innvandrerforeldre. Flest innvandrere har vi fra Litauen deretter kommer h.h.v. Tyskland og Polen.

En annen trend i kommunen er at vi opplever vekst i folketallet i midtre del av kommunen, med Lauvsnes som sentrum, med en tilsvarende nedgang i kommunens øvrige grender.

Over tid har også kommunen utviklet seg til å bli en fritids- og hyttekommune. Særlig i sommerhalvåret er det mange deltidsinnbyggere i kommunen.

Bolyst og stabilitet i bosetting

I forhold til folketall, har kommunen over tid hatt betydelig antall inn- og utflyttinger.

I siste 10-årsperiode har i gjennomsnitt pr. år 54,4 personer innvandret eller flyttet til Flatanger fra andre steder i Norge, mens tilsvarende 48.8 personer har utvandret eller flyttet til andre steder i Norge pr. år. (Det bemerkes at en betydelig del av utflyttingene kommer fra ungdom/voksne som er ferdige med studier/utdanning og går over til yrkesliv.)

Mobiliteten er stor, og statistikken gir et bilde på at mange opplever Flatanger kommune å være et greit sted å bosette seg for en periode, men kanskje ikke i like stor grad er et sted der en vil bo i alle livets faser, spesielt hvis en ikke har familiære eller andre relevante bånd til kommunen.

Dette underbygges også av statistikk som viser at kommunen, i forbindelse med yrkesdeltakelse, i større grad har blitt en kommune der yrkesaktive pendler til - i motsetning til tidligere der flere yrkesaktive pendlet ut fra kommunen.

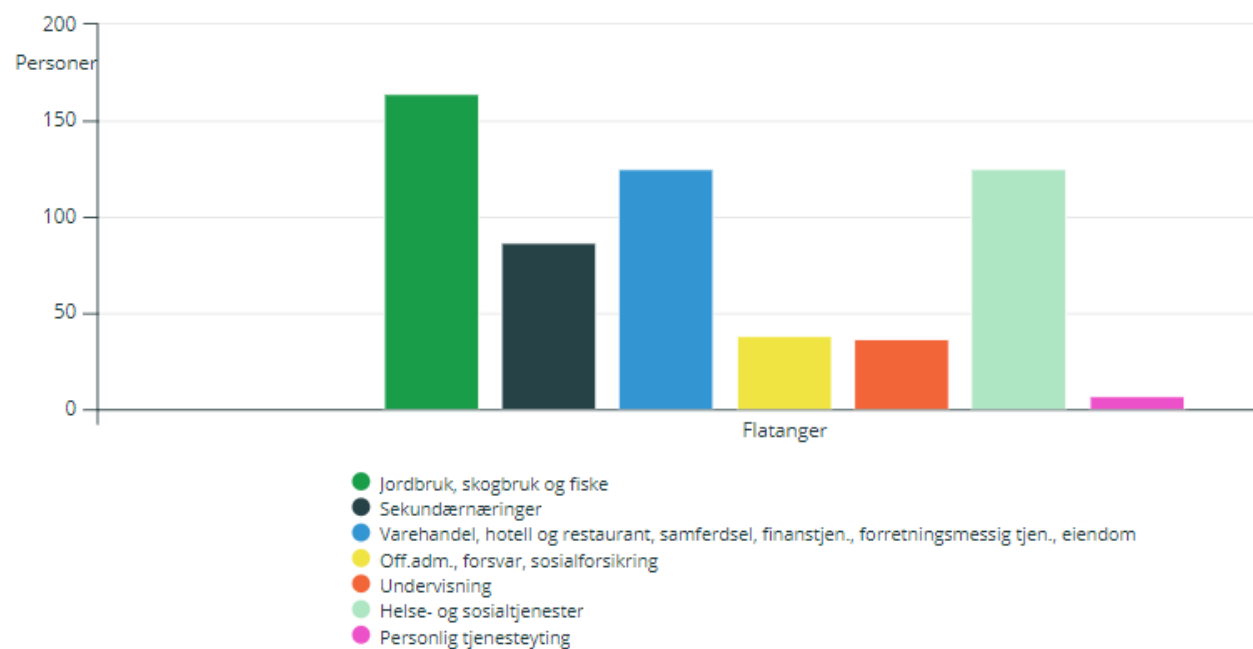
Et klart uttrykt mål både kommunepolitisk, og også fra næringslivet (strategisk næringsplan), er at en ønsker større og mer stabil bosetting.

Dette er bakgrunnen til at kommunen har igangsatt et bolystprosjekt som vil gå ut i 2021, der en av oppgavene er å kartlegge viktige parametere for å kunne oppnå større bolyst, samt igangsette varige tiltak.

Gjennom både offentlig og privat satsning har kommunen i de siste år totalt økt sin tilgang på boliger/leiligheter til førstegangs-bosettere/etablerere. Spesielt de som flytter inn til kommunen i forbindelse med jobb, etterspør i første omgang boliger/leiligheter for leie. De fleste vil bo her en periode før en tar valget om å skaffe seg bopel i eget eie. Fortsatt er imidlertid leiemarkedet i perioder anstrengt, men ikke like kritisk slik det var for noen år tilbake..

Arbeid og utdanning

Hva innbyggerne arbeider med. 2019

(Kilde SSB)

De siste år har arbeidsledigheten vært lav i kommunen, og i landssammenheng er også inntektsulikheten i kommunen lav. Ser en på inntektsnivået etter skatt for ulike grupper i Flatanger opp mot landsgjennomsnittet, er det først og fremst aleneboende som skiller seg ut med å ha noe lavere (ikke vesentlig) inntekt enn landsgjennomsnittet, mens enslige mor/far med barn 0 – 17 år ligger noe høyere i inntekt. Par, både med og uten barn, innehar en inntekt i tråd med landsgjennomsnittet.

I den siste 10-årsperiode har utdanningsnivået i kommunens befolkning steget. I 2018 hadde ca 44% av befolkningen over 16 år en utdanning på minst videregående skolenivå, mens ca 26% hadde utdanning på høyskolenivå (kort) og høyere. Dette er et nivå som er litt lavere enn i fylket og i landet som helhet, men er relativt høyt sett i forhold til sammenlignbare distriktskommuner. Tradisjonelt er det i distriktskommuner i første rekke de offentlige virksomheter som har etterspurt arbeidstakere med høyt utdanningsnivå, men lokalt ser vi at privat næringsliv i kommunen i stadig større grad leverer produkter og tjenester som krever arbeidstakere med et høyt kompetansenivå.

Helsefremmende og forebyggende arbeid

I kommunens kvalitetssystem og årsmelding er behovet for helsefremmende og forebyggende arbeid fremhevet som en viktig satsning. Dette ikke minst ut fra hensynet til befolkningens fysiske og psykiske helse, trivsel, bolyst, og mulighet og evne til å gi gode forsvarlige helsemessige tjenester. Dette er også et nasjonalt satsningsområde bl.a. sett i lys av en stadig grad aldrende befolkning, der reform «Leve hele livet» er høyt prioritert. Folkehelseinstituttets folkehelsebarometer for Flatanger, samt resultater fra kartlegging i Hunt-undersøkelser viser at Flatanger ligger signifikant dårligere an enn landet som helhet på parameterne; Skader behandlet i sykehus, Psykiske symptomer og lidelser, Hjerte- og karsykdom.

Større fokus på kunnskapsdeling, utvikling av flere lavterskel sosiale arenaer, velferdsteknologi-utvikling og flere skreddersydde tjenester rettet mot tidlig innsats og forebygging er eksempler på områder som bør få enda større fokus.

Skoleresultat i kommunens grunnskole

Flatanger er for tiden med i oppfølgingsordningen til Fylkesmannen med bakgrunn i svake resultater på sentrale områder i opplæringa de siste årene. Dette gjelder særlig resultat fra nasjonale prøver i lesing og regning i 5. og 8. trinn, grunnskolepoeng, mobbing, støtte fra lærer og motivasjon. Gledeligvis har imidlertid mobbetallene gått ned de siste årene.

Fagfornyelsen betyr en betydelig endring av praksis i skolen, og skolene har over tid jobbet systematisk med forberedelse til innføringen som skal skje høsten 2020 for 1.- 9. klasse og høsten 2021 for 10. klasse. Det er viktig at kommunepolitikere har god kjennskap til den overordnede delen av læreplanverket, selve samfunnsmandatet, for å peke ut en retning for skolens arbeid.

Tilstandsrapporten for grunnskolen i Flatanger viser at skoleresultatene bedres utover i skoleløpet, noe som kan tyde på at det er et potensiale til å bedre disse resultatene ytterligere ved økt innsats i lavere klassetrinn. Flatanger er en liten kommune med små barnekull, og det er kort fysisk avstand mellom barnehage og skole både på Utvorda og Lauvsnes. Dette gjør at en har god mulighet til å utnytte potensialet når det gjelder sammenhenger/overganger i opplæringsløpet fra ungene kommer til barnehagen som ett-åringer til de får utdelt vitnemålet på slutten av 10. klassetrinn.

Skolene i Flatanger har engasjerte, dedikerte skoleledere som jobber godt med utviklingsarbeid, og engasjerte, kompetente, godt kvalifiserte lærere som legger ned mye arbeid i forberedelse, gjennomføring og evaluering av skoledagene, sånn at de tilrettelegges og tilpasses best mulig for alle elever. Det finnes likevel alltid områder som kan utvikles og forbedres, og utviklingsarbeidet må styres på en sånn måte at det når ned til klasserommene og den enkelte eleven.

Helsetilstand og påvirkningsfaktorer

Når denne planstrategi utformes forefinnes ikke oppdaterte grunnlagsdata fra f.eks. ungdata og siste gjennomførte HuNT- undersøkelse. Med bl.a. dette som grunnlag er heller ikke kommunens «Oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer» oppdatert. Foreliggende oversikt for perioden 2016 – 2019, samt Folkehelseinstituttet's (FHI's) folkehelseprofil for 2020 legges derfor til grunn.

I de siste år har andelen lavinntektsfamilier gått ned, og utbetalinger over kommunens sosialbudsjett har vært lave. Videre har kommunen over år hatt vekst i sysselsettingen, og lav arbeidsledighet. (Dette med unntak av en vekst i forbindelse med korona-epidemien, men lavere nivå enn landsgjennomsnitt.) Ca 33% er sysselsatt i offentlig sektor og 67% i privat sektor. Flatanger har høyere andel sysselsetting innenfor privat sektor enn det som er vanlig for tilsvarende distriktskommuner. Likeledes er utdanningsnivået på de yrkesaktive høyt sett i forhold til sammenlignbare kommuner.

Til nå har kommunen kun hatt private vannverk, men flere har nå søkt om, og er i ferd med å bli kommunale vannverk. Flere av de private drikkevannsanleggene har hatt til tider lav hygienisk kvalitet og leveringssikkerhet. Dette slår også ut i FHI's folkehelseprofil som konstaterer en statistisk signifikant dårligere drikkevannsforsyning enn landet som helhet.

Kommunen har mange lag og foreninger, men med svært varierende aktivitet. Likeledes har kulturtilbudet i kommunen vært relativt variert. Lange innbyrdes avstander mellom grender og kommunesenter gjør at det er en utfordring for mange å ta del i de ulike aktiviteter og møteplasser. Dette, kombinert med at enkelte grender etter hvert begynner å bli glissent befolket, gjør at en kan forvente en økning i opplevd ensomhet.

Statistikk viser en økning i psykiske symptomer og lidelser. FHI's folkehelseprofil konstaterer at det er statistisk signifikant større forekomst i Flatanger enn landet som helhet. Videre har kommunen også en statistisk sikker forhøyet forekomst av skader behandlet på sykehus enn landet som helhet. Der kommunen kommer statistisk sikkert «bedre ut enn landet som helhet» er: Luftkvalitet/svevestøv, valgdeltakelse 2019, forventet levealder menn og mindre antibiotikabruk resepter.

Foreliggende oversikt over helsetilstanden viser også til en økning av fedme i befolkningen, samt en tidlig debutalder mht til alkohol (13,6 år).

Beredskap

Kommunen har gjennom øvelser og større hendelser over år fått drillet og praktisert styring og ledelse av beredskapsarbeid. Kommunen har nylig revidert kommunens overordnede ROS. Kommunen hadde tilsyn den 9.mai 2019 fra Fylkesmannen på kommunal beredskapsplikt og helsemessig og sosial beredskap.

Kommunen fikk avvik knyttet til for smal involvering av offentlige og private aktører i forbindelse med utarbeidelse av ROS-analysen. Frist for lukking av dette avvik er akseptert å ikke skje før neste ordinære revisjon av ROS (Innen 31.12.2021) Videre var det avvik på at kommunen ikke hadde ferdigstilt en overordnet plan for helsemessig og sosial beredskap.

Kommunen har også bedret sitt system for befolkningsvarsling gjennom anskaffelse av digitalt befolkningsvarslingssystem pr SMS og e-post.

Sikring av gode offentlige tjenester. Kompetanse og rekruttering.

Kommunen er avhengig av interkommunalt samarbeid for å sikre tjenesteyting innenfor en del spesialiserte og kompetansekrevene tjenester. Fram til nå er det inngått flest avtaler med Namsos kommune. Vi ser imidlertid at det er krevende også mht til rekruttering av enkelte spesialiserte tjenester, selv med interkommunalt samarbeid. Enda er ikke kommunepsykolog-tjeneste på plass.

Størst utfordring ellers er rekruttering av stillinger og kompetanse innenfor helsesektoren. Dette gjelder i første rekke helsearbeidere, sykepleiere, og sykepleiere med spesialkompetanse. Kommunen har igangsatt et eget rekrutteringsprosjekt, og også iverksatt ulike rekrutteringstiltak.

Konklusjon, sosiale forhold:

Folketallsutvikling, samt demografisk utvikling, vil være en svært sentral faktor for om samfunnsutviklingen i Flatanger kan anses som bærekraftig, og om vi fram i tid kan bestå som en egen kommune. Sosiale forhold, i bred betydning, må vies større plass i kommunal planlegging, og være en viktig premis i forbindelse med neste revidering av kommuneplanens samfunnsdel.

Økonomi:

Kommuneøkonomi

Flatanger kommune kan over tid vise til god økonomistyring, der regnskap avlegges uten merforbruk i h.h.t. budsjett. Imidlertid har de siste års driftsbudsjett blitt lagt med utgangspunkt i netto negative driftsresultat, dvs med tæring på oppsparte driftsmidler. Det som har «reddet» situasjonen gjennom de siste år er «ekstraordinære inntekter», da i første rekke havbruksfondsmidler. I de kommende år vil en økt regularitet knyttet til produksjonsbeskatning fra havbruksnæringen, samt eiendomsskatteinntekter fra vindkraftnæringen, bidra til å sikre en bærekraftig økonomisk drift av kommunen. Kommunen kan ikke forvente realvekst i statens frie inntekter i de kommende år, dette med bakgrunn i folketallsutvikling, samt befolknings sammensetning.

Robusthet næringsliv

Kommunen har de siste år hatt en svært positiv næringsmessig utvikling, der sysselsetting i privat virksomhet har økt. I første rekke er det utviklingen innen havbruksnæringen, med tilhørende randsonenæringer, som har bidratt til dette. Vi har også hatt en positiv utvikling i bygg- og anlegg, samt turistnæring.

I bunnen ligger i stor grad investeringsvillig lokal kapital, samt lokal kompetanse og kreativitet. Samtidig med denne utviklingen, har vi over tid sett en reduksjon i aktivitet og sysselsetting i landbruket. Utviklingen i kommunens næringsliv blir i stadig større grad avhengig av lønnsomhet i havbruksnæringen, noe som bl.a. er tuftet på laksepris, sykdomsutvikling i produksjonen, lusproblematikk m.v.. Bredde og aktivitet tilknyttet havbruksnæringen er imidlertid blitt større, noe som til en viss grad vil motvirke sårbarhet knyttet til konjunktursvingninger.

Kommunens næringsliv er med andre ord inne i en sterk ekspansjon med både sysselsettingsvekst innen eksisterende næringsliv, samt ved nyetableringer. Næringslivet etterspør også i stadig større grad arbeidstakere med høy kompetanse. En ser også at deler av næringslivet rekrutterer arbeidskraft fra et stort geografisk omland, og at arbeidstidsordninger/turnuser tilpasses muligheter for arbeidsinnpendling.

Familieøkonomi

Viser til innhold i pkt; Helsetilstand og påvirkningsfaktorer. Tilgjengelig statistikk viser ikke at familieøkonomien i Flatanger er vesentlig forskjellig, i noen retning, fra sammenlignbare kommuner.

Sysselsetting

Viser til innhold i pkt; Helsetilstand og påvirkningsfaktorer.

Tilgjengelig statistikk viser ikke at sysselsettingsgraden i Flatanger er vesentlig forskjellig, i noen retning, i forhold til sammenlignbare kommuner. Kommunen har de siste år gått fra å være en «utpendlingskommune» til å bli mer en «innpendlingskommune».

Næringsvennlighet, kommunal infrastruktur

Kommunens politikk de siste år har lagt stor vekt på å legge forholdene til rette for næringsutvikling, da i første rekke gjennom følgende handlinger: God dialog med næring/Flatanger næringsforum, fysisk tilrettelegging, rask og smidig saksbehandling, bruk av frie investeringsmidler og «åpen» og forutsigbar

arealpolitikk, felles utarbeidelse og rullering av næringsplan. Imidlertid er det fortsatt forhold knyttet til vesentlig infrastruktur der vi fortsatt har en vei å gå. Dette gjelder realisering av veiprosjektene; Osen – Jøssund og Lauvsnes-Sitter, mobil og bredbåndsutbygging (digital utvikling i hele kommunen) og tilrettelegging av næringsareal, helhetlig sentrumsplanlegging. Kommunens bygningsmessige infrastruktur innehar en høy og framtidsrettet standard. Store investeringer er relativt nylig gjort innenfor følgende tjenesteområder; Barnehage, skole, aktivitet – og idrett, brann og pleie- og omsorg.

Konklusjon, økonomi:

Dagens planverk gir forutsigbarhet og god retning på kommunens økonomistyring. Tiltak knyttet til næringsliv inngår i ordinær planstruktur med rullinger gjennom strategisk næringsplan, årsbudsjett og økonomiplan. Overordnede strategier, bl.a. når det gjelder viktig infrastrukturutvikling, må inngå som en del i forbindelse med rullering av kommuneplanens samfunnsdel.

Prioriterte planoppgaver

Generelt:

Flatanger kommune er en liten kommune med få administrative ressurser. Det er derfor svært viktig å få et plansystem som er håndterlig og oversiktlig for å sikre muligheter for både rullering og gjennomføring av planene i størst mulig grad. Dette betyr i hovedsak følgende prioritering:

1. Lovpålagte planer
  - a) Plan- og bygningslov
  - b) Kommunelov
  - c) Særlover
2. Planer som er påkrevet for å utløse ekstern finansiering innenfor kommunale prioriterte områder
3. Planer som ellers innehar en spesiell kommunal prioritet/temaplaner

For å kunne inneha et håndterbart operativt plansystem i en liten kommune, legges det opp til et plansystem som fanger opp de lovpålagte og selvprioriterte fokusområder i størst mulig grad i grunnstammen i kommunens planverk. Dette betyr at de overordnede strategier og mål befestes i kommuneplanen, og handlinger/tiltak konkretiseres i årsbudsjett og økonomiplan. Dette betyr at særplaner/fagplaner utenom dette må holdes på et minimum.

Med andre ord et kommunalt plansystem som er;

- **«To the point» dvs. planlegge for det vi trenger å planlegge for og innenfor gitte krav i h.h.t. lov og forskrift.**
- **Enkelt og operativt, dvs. bl.a. at samfunnsplan er presis på overordnet strategi, føringer og overordnede mål, og at del- og sektorplaner begrenses til et minimum gjennom at handlingsdelene konkretiseres i budsjett og handlingsplaner og økonomiplan.**
- **Revidering av kommuneplanens samfunnsdel kan synliggjøre behov for nye temaplaner.**

Grunnstammen i kommunens planverk er som følger:

- Planstrategi (Lovkrav: Plan – og bygningslov)
- Kommuneplan med samfunnsdel og arealdel (Lang horisont med krav om vurdering av, og evt gjennomføring av, rullering/revidering hvert 4 år.) (Lovkrav: Plan og bygningslov)
- Økonomiplan med årsbudsjett - handlingsdelen i kommuneplanen. (Kommuneplanens handlingsdel, rulleres årlig) (Lovkrav :Plan og bygningslov og kommunelov)
- Virksomhetenes årsplaner. Etatenes årsplaner legges inn i handlingsdelen/årsbudsjett.
- Fagplaner/temaplaner (Holdes på et minimum)

Konkret vurdering av planbehov og rullering av eksisterende planer i perioden 2020 - 2024, med utgangspunkt i beskrevne utviklingstrekk, utfordringer og muligheter.

Kommuneplanens samfunnsdel.

Nåværende plan vedtatt av kommunestyret den 22.9.2010; Kommuneplanens samfunnsdel 2010 – 2020. Planen er heller ikke underlagt revisjon i samme periode. Ut fra kommunens utfordrings- og mulighetsbilde som er diskutert innledningsvis, konstateres at eksisterende kommuneplanens samfunnsdel bør underlegges revisjon.

I revisjonen av planen bør en minimum ta utgangspunkt i forutgående beskrevne utfordringsbilde med utgangspunkt i FN's bærekraftsmål (stikkordsmessig):

- Strategier og prioriteringer i klima- og miljøspørsmål
- Strategier og prioriteringer for å bygge opp under en bærekraftig folketalls- og demografisk utvikling
- Bærekraftig næringsutvikling
- Sosiale forhold i bred betydning – gode oppvekstvilkår, forebyggende helsearbeid, folkehelse, bolyst.
- Rekrutteringsutfordringer – kompetanseutvikling, kommunale tjenester.
- Kommunikasjoner, infrastruktur, digital utvikling

Kommuneplanens arealdel.

Kommuneplanens arealdel 2016 – 2026 ble fullstendig revidert 2016 og vedtatt av kommunestyret 15.12.16, samt at sjødelen innehar i tillegg en pågående revidering gjennom at kommunen deltar i prosjektet om å inneha en felles kystsoneplan for kysten på deler av Fosen, samt Namdalen. Denne revideringen planlegges slutført 2021.

Med bakgrunn i kommunens utfordringsbilde planlegges ikke øvrig revidering av kommuneplanens arealdel i løpet av planstrategiperiode.

Med utgangspunkt i lovkrav og kommunens utfordringer og muligheter legges følgende plan for kommunens planarbeid i perioden 2020 - 2024:

Eksisterende kommunale planer, plan for revidering, samt plan for nye planer

Eksisterende planer, ekskl. reguleringsplaner	Status/formål	Revideres Tidsrom/merknad	Ansvarlig
Planstrategi	Lovpålagt	2020	Rådmann
Kommuneplanens samfunnsdel	Lovpålagt	2020 - 21	Prosjektgruppe med prosjektleder
Kommuneplanens arealdel	Lovpålagt	Ikke i perioden, utover evt. justeringer knyttet til kystsone – felles kystsoneplan i deler av Fosen og Namdalen som stadfestes i 2021	Prosjektgruppe med prosjektleder. (Prosjekt i regi av Namdal regionråd.)
Økonomiplan	Lovpålagt	Årlig	Rådmann
Årsplan og budsjett	Lovpålagt	Årlig	Rådmann
Virksomhetenes årsplaner	Temaplan	Årlig	Etatssjefene og virksomhetsledere
Lønnspolitisk handlingsplan	Lovpålagt (I hht HTA)	2020	Personalsjef, rådmann, HTV
Plan for kommunal kriseledelse/beredskapsplan	Lovpålagt	2021 (Redaksjonell gjennomgang årlig administrativt, behandles hvert 4 år politisk)	Rådmannens ledergruppe, beredskapskoordinator
Arkivplan	Lovpålagt	Ved behov (Ikke prioritert)	Arkivansvarlig
Boligpolitisk plan 2015-2018	Tilskudd	Strategi og mål legges inn i kommuneplanens samfunnsplan. Tiltak tas inn i budsjett/økonomiplan	
Plan for anlegg og områder for friluftsliv	Tilskudd/aktivitet	Årlig	Kultursjef
Plan for den kulturelle skolesekken	Tilskudd/aktivitet	Årlig	Kultursjef
Folkehelseplan	Temaplan	Strategi og mål legges inn i kommuneplanens samfunnsplan. Tiltak tas inn i budsjett/økonomiplan.	
Trafikksikkerhets- og skiltplan	Tilskudd/temaplan	2021	Næring, miljø og teknisk
Klima- og energiplan 2009 - 2019	Lovkrav mht. kommunenes krav til klima- og energiplanlegging og klimatilpasning	Strategi og mål legges inn i kommuneplanens samfunnsplan. Handlingsdel tas inn i budsjett/økonomiplan.	
Rusmiddelpolitisk handlingsplan	Temaplan/ Lovpålagt	2020	Helse- og omsorgssjef
Beredskapsplan ved utbrudd av pandemi	Temaplan/ Lovpålagt	Ved behov (Ikke prioritert)	Kommuneoverlege
Felles smittevernplan for Midtre Namdal	Temaplan/ lovpålagt	Ved behov (Ikke prioritert)	Kommuneoverlege
Plan for psykisk helsevern	Temaplan	Ikke prioritert som egen plan. Overordnede strategier og mål, sammen med mål og strategier for folkehelse i bred betydning, tas inn i kommunens samfunnsplan. Tiltak	

		tas inn i budsjett/økonomiplan	
Strategisk næringsplan	Temaplan	Årlig	Næringsforum/Kommune
Nye planer		Utformes tidsrom	
Regulering Storlavika 1	Temaplan	2020 (Påstartet)	Næring, miljø og teknisk
Regulering, Storlavika 2	Temaplan	2021 (Mulighetsstudie påstartet)	Næring, miljø og teknisk
Regulering, Sitter havn	Temaplan	2022 (Kan justeres i h.h.t. aktivitet)	Næring, miljø og teknisk
Regulering og detaljplanlegging vei Lauvsnes-Sitter	Temaplan	2021	Næring, miljø og teknisk
Regulering Lauvsneselva/Øra	Temaplan	2021	Næring, miljø og teknisk
Sentrumsplan, Lauvsnes	Temaplan	2023	Næring, miljø og teknisk
Hovedplan for vannforskyning, Flatanger	Temaplan	2021	Næring, miljø og teknisk
Avløpsplan Lauvsnes	temaplan	2021	Næring, miljø og teknisk
Kulturminneplan	Temaplan	2021	Kultursjef
Overordnet kompetanseplan	Temaplan	2020	Personalsjef
Plan for helsemessig- og sosial beredskap	Temaplan/ lovpålagt	2020/2021	Kommuneoverlege/Helse- og omsorgssjef
Overordnede strategier og mål for oppvekstetat og helse- og omsorgsetat	Legges i revidert kommuneplanens samfunnsdel	2021/2022	Ledergruppen/ prosjektleder samfunnsplan
Detaljplanlegging Aktivitetspark skoleområde	Temaplan	2021	Kultursjef /NMT
Språkplan for barnehage og grunnskole i Flatanger 2020 - 2025	Temaplan	2020	Oppvekstetat
Utviklingsplan – Flatanger bygdemuseum	Temaplan	2021	Kultursjef/Museet Midt
Drifts- og utviklingsplaner for Villa fyr og Utvorda kystfort.	Temaplan	2022	Kultursjef/Museet Midt
Friluftspan, Sørmarkfjellet	Temaplan	2021	Flatanger kommune/Trønderenergi